

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br: S1 1 K 033885 25 Krž 5

Dana: 15.05.2025. godine

Apelaciono vijeće u sastavu: sudija Redžib Begić, predsjednik vijeća
sudija Staniša Gluhajić, član
sudija Amela Huskić, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv optuženog
MUSTAFE STOVraga

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Marijana Čobović

Branilac optuženog Mustafe Stovraga:

Advokat Muhidin Kapo

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE	3
OBRAZLOŽENJE	3
I. TOK POSTUPKA	3
A. PRVOSTEPENA PRESUDA.....	3
B. ŽALBE, ODGOVORI I SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA	4
II. OPĆA RAZMATRANJA	5
III. BITNE POVREDE ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA.....	6
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	6
1. BITNA POVREDA ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV	
1. TAČKA D) ZKP BIH	7
(a) Žalbeni navodi	7
(b) Odluka Apelacionog vijeća	8
IV. POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....	10
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	10
B. ŽALBENI NAVODI	11
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA.....	12
V. POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA	18
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI	18
B. ŽALBENI NAVODI.....	18
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA.....	18
VI. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI.....	23
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	23
B. ŽALBENI NAVODI.....	24
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA	25

Broj: S1 1 K 033885 25 Krž 5

Sarajevo, 15.05.2025. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E !

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija Redžiba Begića, kao predsjednika vijeća, te Staniše Gluhajića i Amele Huskić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Neire Tatlić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Mustafe Stovraga, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. istog zakona, a povodom žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branioca optuženog Mustafe Stovraga, advokata Muhidina Kape, izjavljenih protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 033885 19 Kri od 24.01.2025. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, dana 15.05.2025. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Marijane Čobović, te optuženog Mustafe Stovraga i njegovog branioca, advokata Muhidina Kape, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Odbijaju se, kao neosnovane, žalbe Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branioca optuženog Mustafe Stovraga, te **potvrđuje** presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 033885 19 Kri od 24.01.2025. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. T O K P O S T U P K A

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH), broj S1 1 K 033885 19 Kri od 24.01.2025. godine, optuženi Mustafa Stovrag oglašen je krivim da je, radnjama opisanim pod tačkama I, II i III izreke presude, počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni

Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ, te je na osnovu navedene zakonske odredbe i primjenom članova 38., 41., 42. stav 2. i 43. stav 1. tačka 1. KZSFRJ osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine.

2. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), oštećeni su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu.

3. Istom presudom, a na osnovu odredbe člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi je oslobođen obaveze da naknadi troškove krivičnog postupka, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

B. ŽALBE, ODGOVORI I SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA

4. Protiv ove presude žalbu je izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo BiH/tužilaštvo), zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH (Apelaciono vijeće/Vijeće) prvostepenu presudu preinači u dijelu odluke o krivičnopravnoj sankciji, na način da se optuženom izrekne strožija kazna zatvora.

5. Žalbu je izjavio i branilac optuženog, advokat Muhidin Kapo, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće žalbu uvaži, prvostepenu presudu preinači i optuženom izrekne oslobađajuću presudu, odnosno da presudu preinači i optuženom izrekne blažu kaznu, ili pak da presudu ukine i zakaže pretres.

6. Odgovore na žalbe su dostavili Tužilaštvo BiH i odbrana optuženog, sve sa prijedlogom da se žalba suprotne strane odbije kao neosnovana.

7. Apelaciono vijeće je, dana 15.05.2025. godine, održalo javnu sjednicu, u skladu sa članom 304. ZKP BiH, kada je tužilac istakao da je optuženom kazna izrečena ispod zakonom propisanog minimuma. Tužilaštvo smatra da korektno ponašanje nije olakšavajuća okolnost, nego da je to obaveza optuženog. Takođe smatra da u konkretnom slučaju postoji i otežavajuća okolnost, jer je optuženi radnje ispitivanja izvršio radi pribavljanja informacija, istovremeno znajući šta je bilo sa njegovim roditeljima i sestrom, te da oštećeni nemaju veze s tim. Stoga, tužilaštvo predlaže da se

optuženi strožije kazni.

8. Branilac optuženog je dao odgovor na žalbu tužilaštva, ističući da je tužilaštvo samo formalno uložilo žalbu, te da je ista neosnovana, s obzirom da je kazna previsoka. Branilac je zatim ukazao na najvažnije dijelove izjavljene žalbe, pri tome akcentirajući da je netačno ono što se navodi u presudi vezano za ulogu u radnjama koje se optuženom stavljaju na teret. Dodao je da preduzete radnje optuženi nije činio kao službeno lice, te da je u to vrijeme bio krim-tehničar. Prema navodima branioca bio je prisutan samo kako bi potvrdio identitet oštećenih jer su bili iz Čajniča, s obzirom da su govorili da su civili. On je, kako tvrdi branilac, samo obavio razgovor da nešto sazna o roditeljima i sestri. Branilac se zatim osvrnuo na povrede kod oštećenih, ističući da oštećenim nikada nije ukazana ljekarska pomoć, niti su je tražili, a bila je praksa da se svi vode u ambulantu po potrebi. Takođe je naglasio da nisu pribavili medicinsku dokumentaciju ni nakon što su se našli na slobodi. Branilac je istakao da je istraga najviše bila usmjerena protiv Himze Selimovića kao prvooptuženog, a ne prema Stovragu. Na kraju je istakao da radnje izvršenja ne ispunjavaju standarde po haškim presudama za djelo za koje je optuženi oglašen krivim, te da olakšavajuće okolnosti nisu cijenjene u dovoljnoj mjeri i da ih je bilo više, a koje nisu navedene u presudi.

9. Optuženi Mustafa Stovrag se izjasnio da je saglasan sa navodima branioca, te je dodao da nije učinio ono što mu se stavlja na teret i da je prvi put na sjednici čuo da je znao od koga su mu roditelji stradali. Istakao je kako je na pretresu čuo da mu je sestra bila i silovana. Takođe je istakao da su ga jednom pozvali zbog Čede Popovića kako bi potvrdio da nije bio civil, kao i da ni on ni njegovo odjeljenje kojim je rukovodio nisu imali veze sa ispitivanjima ratnih zarobljenika.

10. Tužilaštvo se u odgovoru na žalbu odbrane izjasnilo da navodi branioca i optuženog nisu osnovani, te da je Sud pravilno utvrdio da postoje svi elementi predmetnog krivičnog djela na strani optuženog.

11. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih navoda, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz sljedećih razloga:

II. OPĆA RAZMATRANJA

12. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje

da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

13. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

14. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak Suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

15. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude.

16. Bitno je takođe napomenuti da drugostepena presuda predstavlja odluku koja je donesena u žalbenom postupku i kada je u pitanju njeno obrazloženje dovoljno je da se u njoj upućuje, odnosno da ona sadrži slaganje sa tvrđenjima i ocjenama nižestepenog suda u tom smislu da žalbeni sud u obrazloženju svoje odluke ukazuje na prihvatljivost stavova i ocjena nižeg suda, odnosno njegovih utvrđenja sa kojima se slaže (*vidi Evropski sud, Garcia Ruiz protiv Španije, 1999-I, 31 EHRR 589 GC*). To znači da nije neophodno potrebno odgovoriti i obrazložiti svaki žalbeni navod, već je dovoljno da je žalbeni sud razmotrio osnovna pitanja koja žalbe osporavaju i koja su od odlučujućeg značaja u donošenju konačne odluke o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti (*vidi Ustavni sud, odluke br. U 62/01 od 5. aprila 2002. godine i AP 352/04 od 23. marta 2005. godine*).

III. BITNE POVREDE ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

17. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.

18. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku

između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan uticaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

19. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

20. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

21. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

22. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan uticaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno uticala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

1. BITNA POVREDA ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA D) ZKP BIH

(a) Žalbeni navodi

23. Odbrana u žalbi navodi da prvostepeno vijeće u obrazloženju presude nije dalo osvrt na svaki izvedeni dokaz, nego se baziralo samo na one dokaze koji su bili od značaja za činjenično stanje, kako za postojanje krivičnog djela, tako i krivice optuženog.

24. Odbrana akcentira da se u pobijanoj presudi potpuno pogrešno interpretiraju iskazi svjedoka odbrane, navodeći kako presuda izvodi pogrešan zaključak da su ti iskazi dati kako bi se poboljšao procesni položaj optuženog.

25. Prema mišljenju branioca, prvostepeno vijeće je uvažilo iskaze svjedoka oštećenih, koji su različiti u bitnim elementima, te su nesigurni kada tvrde da su im nanesene tjelesne povrede, čija se kvalifikacija ničim ne potvrđuje, bez ijednog ljezarskog pregleda ili nalaza. Odbrana ukazuje da nije bilo nikakve evidencije u zgradi ZOIL-a o mogućem povređivanju tih lica, niti su stražari koji su ih izvodili na ispitivanje na njima primijetili povrede ili da su im se požalili. Stoga, odbrana smatra da je time Sud doveo odbranu u neravnopravan položaj, odnosno da nije u dovoljnoj mjeri i na identičan način cijenio dokaze odbrane i dokaze optužbe, čime je počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH.

(b) Odluka Apelacionog vijeća

26. Odredba člana 297. stav 1. tačka d) ZKP BiH propisuje da će bitna povreda odredaba krivičnog postupka postojati u slučaju ako je povrijeđeno pravo na odbranu optuženog. Ovo podrazumijeva da nisu primijenjena ili su nepravilno primijenjena pravila postupka na štetu optuženog na način da mu je uskraćeno pravo na odbranu.

27. Prije svega, Apelaciono vijeće smatra da svaka povreda procesne norme na štetu optuženog ima značenje da je povrijeđeno njegovo pravo na odbranu zagarantovano kako odredbama ZKP BiH, tako i međunarodnim aktima, te je u tom smislu razmotrilo žalbene prigovore branioca, kako bi ispitalo da li je došlo do povrede prava optuženog na pravično suđenje i prava na odbranu.

28. U tom smislu, ovo Vijeće nalazi da se prvostepeno vijeće prilikom vođenja glavnog pretresa, kao i pri ocjeni dokaza, rukovodilo principom zakonitosti i potrebom da niko nevin ne bude osuđen, te da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim krivičnim zakonom.

29. Kada se govori o dokazivanju u krivičnom postupku, pojam možemo definisati kao procesnu radnju kojom se pomoću dokaza utvrđuju činjenice važne za pravilno presuđenje, i to kako u pogledu utvrđivanja krivice, tako i u pogledu odmjeravanja odgovarajuće krivičnopravne sankcije.

30. Iz naprijed navedenih razloga, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće

primjenom principa slobodne ocjene dokaza, iz člana 15. ZKP BiH, pravilno ocijenilo sve dokaze uložene u spis predmeta, kako iskaze svjedoka, tako i materijalne dokaze, njihovu pouzdanost i dokaznu vrijednost, te da je u obrazloženju pobijane presude posebnu pažnju poklonilo dokazima koji su se po svom značaju i kvaliteti isticali, odnosno koji su bili od presudnog značaja za utvrđivanje krivice optuženog, shodno odredbi člana 231. stav 6. tačka b) ZKP BiH. Takođe, elaborativne metode, kojim se presuda služi u skladu sa odredbama procesnog zakona koji uređuje ovu materiju.

31. Pri tome, nema osnova isticati prigovore ocjeni iskaza svjedoka, pogotovo oštećenih Branka Mašića, Čede Popovića i Njegoša Mašića, kako je to u žalbi pokušano, samo zato što ocjena tih iskaza i analiza provedena prilikom donošenja zaključka o istom ne odgovara jednoj od strana u postupku.

32. Suprotno tvrdnjama odbrane da pobijana presuda ne komentariše razlike u svjedočenjima oštećenih kao svjedoka i prihvata samo ono što joj odgovara, Apelaciono vijeće nalazi da pobijana presuda u svom obrazloženju sadrži kritički odnos prema iskazima navedenih svjedoka i razloge njihovog prihvatanja kao kredibilne i vjerodostojne uprkos manjoj nekonzistentnosti.

33. Prvostepeno vijeće je takođe detaljno obrazložilo ocjenu iskaza svjedoka odbrane, a kako prvostepeno vijeće to nalazi, jednostavno je previše razlika i kontradiktornosti u iskazima svjedoka, da bi se te razlike mogle opravdati. S obzirom na određene nelogičnosti u izjavama svjedoka odbrane, prvostepeno vijeće iskazu optuženog Stovraga datom u svojstvu svjedoka, kao i iskazima svjedoka odbrane, nije moglo pokloniti vjeru, već ih je ocijenilo sračunatim na poboljšanje procesnog položaja optuženog i potvrđivanje teze odbrane da optuženi nije kao pripadnik MUP-a vršio radnje mučenja prema ratnim zarobljenicima u cilju dobijanja informacija.

34. Iz naprijed navedenih razloga, ovo Vijeće nalazi da odluka prvostepenog vijeća nije zasnovana na pretpostavkama, kako to neosnovano tvrdi odbrana, nego na dokazima koje je prvostepeno vijeće ocijenilo kredibilnim i vjerodostojnim i koji u svojoj ukupnosti potvrđuju činjenični opis iz predmetne optužnice.

35. Stoga, Apelaciono vijeće nalazi da odbrana nije uspješno ukazala na pogreške prvostepenog vijeća prilikom ocjene kredibiliteta i vjerodostojnosti svjedoka koji su svjedočili u ovom postupku.

36. Apelaciono vijeće je, nasuprot žalbenim navodima, utvrdilo da je princip „jednakosti oružja“ poštovan tokom cijelog prvostepenog postupka, te da su stranke imale jednak proceduralni položaj tokom suđenja, kao i jednak položaj prilikom iznošenja argumenata odbrane i optužbe. Odbrana nije bila dovedena u nepovoljan položaj u odnosu na tužilaštvo, s obzirom da je optuženom omogućeno da se izjasni o svim činjenicama i dokazima kojim ga tužilaštvo tereti i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist. Poštujući navedeni pristup, presuda sadrži dokazne osnove za svaku činjenicu koju smatra pouzdano utvrđenom ne ispustivši pri tom iz vida ni jednu koja je bila važna za presuđenje.

37. U tom smislu Apelaciono vijeće nalazi da žalba odbrane nije uspješno dokazala da je prvostepeno vijeće usljed propusta, na koje žalba ukazuje, donijelo nezakonitu i nepravilnu presudu, iz kog razloga su navedeni žalbeni prigovori odbijeni kao neosnovani.

IV. POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

38. Standard koji Apelaciono vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Da bi Apelaciono vijeće, na temelju istaknutih žalbenih prigovora, utvrdilo da je neka činjenica pogrešno utvrđena, ispitati će da li odlučna činjenica na koju se ukazuje odgovara rezultatima izvedenih dokaza, ili bi pak bila drugačije utvrđena da su izvedeni neki drugi dokazi ili utvrđene druge činjenice na koje se žalbom ukazuje.

39. Prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja Apelaciono vijeće će utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka izvan razumne sumnje. Neće svaka činjenična greška biti razlog da Apelaciono vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, a što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

40. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan Apelaciono vijeće će poći od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Apelaciono vijeće ima na umu, i to kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga Apelaciono vijeće

mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

41. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (EKLP). Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevidca koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

B. ŽALBENI NAVODI

42. Odbrana smatra netačnim da je optuženi oštećenim licima, kao žrtvama namjerno nanosio tešku tjelesnu bol i duševne patnje sa ciljem zastrašivanja ili radi dobijanja određenih informacija, te da je te radnje poduzimao kao službeno lice i u svojstvu pripadnika MUP RBiH Stanice javne bezbjednosti Goražde. Dakle, prema stavu odbrane, presuda izvodi pogrešan zaključak u pogledu statusa optuženog Mustafe Stovraga u vrijeme izvršenja krivičnog djela, odnosno da je bio pripadnik pomenute policijske formacije, te da mu je ta pozicija omogućila da izvrši predmetna krivična djela.

43. Žalbom se zatim osporava kredibilitet i istinitost iskaza oštećenog Njegoša Mašića, koji je prilikom svjedočenja u istrazi i na glavnom pretresu rekao da je u kancelariji Himze Selimovića u kojoj je vršeno ispitivanje, bila sekretarica, te da je mogla vidjeti šta se sve dešavalo dok su oštećeni saslušavani, što nisu potvrdile svjedokinje Elma Šljivo i Lejla Omeragić. Takođe osporava i kredibilitet jednog od oštećenih, koji je naveo da su između ostalih ispitivanja u ZOIL-u zajedno sa optuženim obavljali Abduselam Sijerčić, koji je u to vrijeme bio komandant 31. Drinske brigade, što na glavnom pretresu nije potvrdio svjedok Abduselam Sijerčić.

44. Odbrana u žalbi vrši vlastitu interpretaciju iskaza svjedoka Branka Mašića, Čede Popovića, Njegoša Mašića, Lejle Omeragić i Elme Šljivo, tvrdeći da ove dokaze presuda interpretira na sasvim drugačiji nepravilan način. Branilac ističe da su svi svjedoci

imali mogućnost da izvrše zdravstvene preglede i budu liječeni, ali po njihovom kazivanju oni to nisu učinili i ne posjeduju nikakvu dokumentaciju, što dovodi u sumnju vjerodostojnost njihovih iskaza, a ni oni, niti tužilaštvo nisu dokazali da su pretrpjeli određene povrede. Čak i svjedoci stražari u prostorijama ZOIL-a navode da niko od njih nije primijetio da je neko od oštećenih povrijeđen.

45. Odbrana navodi da je nejasno iz čega Sud izvodi zaključak da je Mustafa Stovrag ispitivao oštećene, jer je to bilo u nadležnosti IBOG-a u Goraždu u prostorijama ZOIL-a, s obzirom da je IBOG bio u nadležnosti Vojne bezbjednosti, a optuženi je bio uposlenik SJB Goražde. Optuženi, kako je to navedeno u žalbi, nije vršio ispitivanje, nego je došao u prostorije IBOG-a kao civil da od oštećenih iz Čajniča sazna ko mu je ubio roditelje i sestru, a o tome je Sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje.

46. Odbrana je predlagala prvostepenom vijeću da prihvati i primijeni činjenice utvrđene u presudama Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u predmetu protiv Milorada Krnojelca (presuda broj: IT-97-25-T od 15.03.2002. godine i presuda broj: IT-97-25-A od 17.09.2003 godine), te se poziva i na naredbu o nesprovođenju istrage Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0014497 17 od 26.12.2018. godine, protiv Edina Vranja, Jusufa Močevića i Omera Vilića, jer ne postoje osnovi sumnje da su prijavljeni počinili krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) i Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH. U obrazloženju predmetne naredbe, prema navodima branioca, riječ je o lokalitetu i vremenskom periodu istom kao u optužnici protiv optuženog Stovraga, gdje je saslušan i veliki broj lica, pa je tužilaštvo zaključilo da ne postoje osnovi sumnje za vođenje krivičnog postupka protiv lica kojima se krivična djela stavljaju na teret.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

47. Apelaciono vijeće je razmatrajući sve žalbene prigovore odbrane koji ukazuju da je činjenično stanje iz pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno i detaljnom analizom sadržaja pobijane presude, te nakon izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama. Ovo Vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno i da pobijana presuda sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je donesena osuđujuća presuda.

48. Takođe, primjenom principa *slobodne ocjene dokaza*, prvostepeno vijeće je

pravilno i potpuno utvrdilo sve odlučne činjenice, te je pobijana presuda pravilno koncentrisana na ispitivanje i ocjenu dokaza na kojima se zasniva odluka Suda, tako da ni na taj način nije došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Zaključak je ovog Vijeća da je prvostepeno vijeće dalo dostatnu argumentaciju, na osnovu koje se vidi kojim se razlozima rukovalo prilikom donošenja odluke i koji su dokazi bili osnov za činjenična utvrđenja.

49. Imajući u vidu sve navedeno, a polazeći od navedenih principa propisanih domaćim zakonom, te odredbe člana 6. stav 1. EKLJP koji nameće obavezu svim sudovima da „*ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku*”, prvostepeno vijeće je pažljivo cijeniло sve izvedene dokaze, a u obrazloženju presude se detaljno interpretiraju i analiziraju iskazi svjedoka, kao i materijalni dokazi, koji su bili osnov za donošenje predmetne odluke, stoga ovo Vijeće u cijelosti prihvata kao pravilne navode iz pobijane presude.

50. S obzirom na činjenicu da se pred pretresnim vijećem provodi glavni pretres, isto je imalo mogućnost da neposredno posmatra i sluša svjedočenja i ponašanje svjedoka u sudnici. Apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće ispitalo sve izvedene dokaze, dalo njihovu potpunu ocjenu, kako svakog dokaza pojedinačno, tako i u cjelini i njihovoj međusobnoj povezanosti, te na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, donijelo odluku o činjenicama na koje se isti odnose.

51. U tom pogledu, Apelaciono vijeće nalazi da se u pobijanoj presudi interpretiraju dokazi na koje i žalba ukazuje, ali da se odbrana ne slaže sa zaključcima prvostepenog vijeća, što samo po sebi ne ukazuje da se radi o nesavjesnoj ocjeni dokaza. Stoga ovo Vijeće, a suprotno žalbenim navodima, ne nalazi proizvoljnim utvrđenja prvostepenog vijeća u pogledu dokazanosti optužbe, što ukazuje na neosnovanost žalbenih prigovora izjavljenih u tom pravcu.

52. Pravilno prvostepeno vijeće navodi da se zaključak o krivici optuženog može izvesti na osnovu iskaza oštećenih svjedoka Branka Mašića, Čede Popovića i Njegoša Mašića, što je i učinilo, s obzirom na to da im je poklonilo vjeru cijeneći da su iste dali objektivno i nepristrasno, te da su pojedinačne događaje u bitnim činjenicama opisali na vjerodostojan i međusobno saglasan način, a što je i logično s obzirom da su boravili u istoj podrumskoj prostoriji, te su razgovarali o tome šta im se dešavalo na ispitivanju, a ispitivanje se suštinski odvijalo po istom obrascu.

53. Stoga, Apelaciono vijeće ne nalazi osnovanim prigovore branioca kada pokušava da osuđujuću presudu osporava jer se temelji u odlučnom dijelu na iskazima oštećenih, u vezi sa drugim kontekstualnim potkrepljujućim dokazima, na osnovu kojih je prvostepeno vijeće moglo provjeriti njihove iskaze, te ocijeniti njihovu vjerodostojnost. Njihovi iskazi ni u jednom momentu ne ostavljaju utisak neosnovanog terećenja optuženog. Ukazivanje na njihove manjkavosti, kroz žalbene navode, nije ubijedilo ovo Vijeće u proizvoljnu ocjenu dokaza prvostepenog vijeća, s obzirom da se i prvostepeno vijeće bavilo istim prigovorima u pobijanoj presudi ili je manjkavosti i samo uočilo, te sve navedeno imalo u vidu prilikom donošenja meritorne odluke.

54. Apelaciono vijeće primjećuje da su prigovori odbrane formulisani na način da se u žalbi interpretiraju iskazi svjedoka i navode materijalni dokazi bez kritičke ocjene zašto je određeni zaključak Suda na osnovu tih dokaza pogrešan, ističući pri tome vlastito viđenje istih, što je otežalo preispitivanje pobijane presude u okviru tako postavljenih žalbenih navoda i prigovora.

55. Nadalje, Apelaciono vijeće takođe ne nalazi spornom samu pripadnost optuženog Mustafe Stovraga, MUP-u R BiH, odnosno da je bio u svojstvu policijskog službenika SJB Goražde, u inkriminisanom periodu, što je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo na osnovu iskaza saslušanih svjedoka i materijalne dokumentacije koja je na glavnom pretresu uložena u sudski spis.

56. Odbrana nije snagom argumenata uspjela osporiti utvrđenja prvostepenog vijeća da je optuženi Mustafa Stovrag krivičnopravne radnje počinio kao pripadnik pomenute policijske formacije u prostorijama Vojno istražnog zatvora IBOG-a, tačnije, da je iskoristio navedenu poziciju u cilju vršenja krivičnopravnih radnji mučenja prema oštećenim, kako bi dobio tražene informacije, a koje radnje su u direktnoj vezi sa postojanjem oružanog sukoba. Dakle, iz dokaza proizlazi da optuženi nije u službenom svojstvu, formalno, ispitivao oštećene, nego je to svojstvo iskoristio kako bi bio u prostoriji za ispitivanje i kako ne bi bio spriječen od strane drugih uniformisanih lica da radnjama mučenja dobije informacije o svojoj porodici. Stoga se ukazuje neosnovanim navod odbrane da je optuženi kao civilno lice razgovarao sa oštećenim jer dolaze iz istog mjesta odakle je on i njegova porodica, s obzirom da bez službenog svojstva ne bi ni bio u prilici da počinu radnje koje mu se stavljaju na teret.

57. Apelaciono vijeće nalazi, kako je već navedeno u dijelu presude koji se odnosi na

bitne povrede, da je prvostepeno vijeće pravilno i nepristrasno ocijenilo sve dokaze iz spisa predmeta, te da je utvrdilo da stanovite razlike u iskazima svjedoka, konkretno oštećenih, i praznine u sjećanju, nisu bile od takvog značaja da im vijeće, uzimajući u obzir sve okolnosti doživljenog i njihovo svjedočenje u cijelosti, ne pokloni vjeru, te između ostalih i na njihovim iskazima zasnue, van razumne sumnje, zaključak da je optuženi počinio radnje za koje je oglašen krivim. Njihovo svjedočenje o tome da ih je upravo optuženi Mustafa Stovrag zlostavljao tražeći od istih da mu odgovore na pitanje na koje nisu znali odgovor, ni na koji način nije dovedeno u sumnju, s obzirom da ga poznaju, jer je bio prijeratni policajac u Čajniču, te mu znaju i porodicu. Prvostepeno vijeće koje je imalo neposredni kontakt sa svjedocima u sudnici zaključilo je da kada su u pitanju radnje optuženog, svjedoci su govorili jasno, uvjerljivo i saglasno u pogledu bitnih činjenica, a koji zaključak kao pravilan prihvata i ovo Vijeće.

58. Da je prvostepeno vijeće tokom postupka vodilo računa o prigovorima odbrane, jasno proizlazi iz pobijane presude gdje se navodi da odbrana optuženog, u odnosu na pojedine svjedoke, navodi da su njihovi iskazi netačni i nepouzdana zbog lične tragedije i usljed toga, animoziteta prema optuženom, međutim upravo ovi svjedoci, svjedočili su samo o onome što su lično znali i doživjeli i o čemu su mogli sa sigurnošću svjedočiti, ne reprodukujući naučenu verziju, niti iznoseći nešto što su čuli od nekog drugog kao svoja vlastita sjećanja. Kako se dalje navodi iskazi ovih svjedoka nisu bili usmjereni na to da, pod svaku cijenu, optuženom Stovragu stave na teret veću kriminalnu količinu.

59. Odbrana je ponovo u žalbi prigovorila da postupanje optuženog prema oštećenom Branku Mašiću ne predstavlja visok stepen mučenja, kako to nalažu standardi utvrđeni u presudama MKSJ i Suda BiH, a posljedično tome, prema stavu odbrane, u radnjama optuženog nema elemenata bića krivičnog djela za koje se tereti. U tom pogledu, prema ocjeni Apelacionog vijeća, pobijana presuda sadrži pravilan i adekvatan odgovor da se radi o paušalnim navodima, bez utemeljenja u dokazima koji bi svojom kvalitetom i snagom argumenata doveli u pitanje iskaze svjedoka, prevashodno oštećenih.

60. Naime, prvostepeno vijeće vrši pravilnu analizu radnji izvršenja optuženog Stovraga, te ih nalazi kažnjivim kako prema domaćem zakonodavstvu, tako i po odredbama međunarodnog humanitarnog prava. Stoga, pravilno prvostepeno vijeće zaključuje da ostvarene posljedice dosežu takav intenzitet i jačinu zbog kojih se mogu kvalifikovati kao radnje izvršenja mučenja, te da odbrana zanemaruje sveukupnost okolnosti pod kojima se inkriminirani događaj dogodio, a koje okolnosti bi

eventualno i mogle biti cijenjene u smislu navoda odbrane, da iste ne ispunjavaju visok prag mučenja, ako bi se inkriminirani događaj, isključivo posmatrao u svjetlu mirnodopskih uslova, bez postojanja sukobljenih strana i njihovog učešća u istim.

61. Neosnovanim se ukazuje i prigovor odbrane kojim se osporava kredibilitet oštećenog Popovića, o čemu takođe pobijana presuda sadrži pravilno i dostatno obrazloženje. Naime, pravilno je utvrđeno da iskaz svjedoka Popovića potvrđuje tezu optužbe, iz razloga što svjedok potvrđuje *modus operandi* optuženog, koji je istovjetan u odnosu na ispitivanje oštećenih Branka i Njegoša Mašića.

62. Dakle, prvostepeno vijeće cjeneći iskaze oštećenih, te dovodeći ih u vezu sa drugim izvedenim dokazima, pravilno zaključuje da su inkriminacije iz izreke presude dokazane van razumne sumnje.

63. Žalbom se takođe osporava kredibilitet i istinitost navoda oštećenog Njegoša Mašića, međutim prvostepeno vijeće i u tom pogledu daje jasne i argumentovane razloge zašto su takvi prigovori neosnovani. S tim u vezi, pravilno se u presudi navodi da odbrana ukazujući na navodnu nekonzistentnost iskaza oštećenog Njegoša Mašića sa iskazima svjedoka Lejle Omeragić i Elme Šljivo, nije takve prirode da bi dovela u pitanje činjenično utvrđenje, niti istinitost svjedočenja, s obzirom na to da je iskaz svjedoka sa glavnog pretresa jasan, dosljedan i u bitnim dijelovima saglasan sa drugim dokazima.

64. Nadalje, navodi odbrane kojima se negira prisustvo optuženog u kancelarijama za ispitivanje Vojno istražnog pritvora IBOG-a i učešće u premlaćivanju oštećenog Njegoša Mašića, prvostepeno vijeće nije našlo osnovanim. Naime, prvostepeno vijeće je cijeneći iskaze svjedoka odbrane, te dovodeći ih u vezu sa iskazom oštećenog, kao i Čede Popovića i Branka Mašića, zaključilo da je optuženi Stovrag bio osoba koja zlostavlja Njegoša Mašića. Do ovog zaključka, prvostepeno vijeće dolazi na osnovu činjenice da svjedoci identifikuju lice imenom i prezimenom Mustafa Stovrag, kao osobu koja ih maltretira. Stoga tvrdnja odbrane da je optuženi došao samo kako bi razgovarao sa oštećenim Čedom Popovićem nema utemeljenje u provedenim dokazima.

65. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje u odnosu na pojedinačne tačke optuženja, te da izjavljena žalba branioca nije osnovano ukazala na pogreške prvostepenog vijeća i na dokaze, koji bi doveli do drugačijih činjeničnih utvrđenja, te ih je stoga odbilo kao

neosnovane.

66. Iz sadržaja pobijane presude se jasno vidi da je prvostepeno vijeće na seriozan način pristupilo utvrđivanju svih elemenata krivičnog djela za koje je optuženog Mustafu Stovraga oglasilo krivim, te da je u tom pogledu imalo u vidu sve odlučne činjenice i okolnosti.

67. Nasuprot žalbenim navodima odbrane, Apelaciono vijeće nalazi da su iskazi oštećenih dovoljan osnov za dokazivanje posljedice krivičnog djela, te da nije neophodno potrebno da iskaz oštećenog bude potkrijepljen medicinskom dokumentacijom. Stoga, ako se uzme u obzir valjanost činjeničnih zaključaka o nesporno utvrđenim inkriminacijama, onda nema dileme da je iz takvih inkriminacija kao logičan slijed ujedno nastupila i zabranjena posljedica opisana kroz iskaze vjerodostojnih svjedoka.

68. Pravilno se u pobijanoj presudi navodi da su radnje optuženog, u vrijeme kada su preduzimate, oštećenim prouzrokovale fizičku bol i patnju, te su bile usmjerene i na poniženje i degradiranje istih s ciljem zastrašivanja i dobijanja informacija, što ima karakter grubog nasrtaja na njihovo ljudsko dostojanstvo, te predstavlja mučenje ostvareno kroz postupanje optuženog uz odobravanje ostalih uniformisanih lica koja su bila prisutna.

69. Optuženi je bio svjestan svojih radnji i posljedica koje istim prouzrokuje, te htio njihovo nastupanje, zbog čega su te radnje u kojima su se ostvarila obilježja djela mučenja, preduzeo, kako je pravilno utvrdilo prvostepeno vijeće, sa direktnim umišljajem. Stoga se neosnovanim ukazuju navodi odbrane da optuženog treba ekskulpirati, s obzirom da je istraga u najvećem dijelu bila usmjerena na prvooptuženog, te iz razloga što je u odnosu na neka lica istraga obustavljena, a što se prema ocjeni ovog Vijeća ne odnosi na konkretne inkriminacije koje se stavljaju na teret lično optuženom Mustafi Stovragu i za koje je oglašen krivim u prvostepenom postupku.

70. Suprotno tvrdnjama odbrane, prvostepeno vijeće je cijeno sve standarde za dokazivanje „mučenja“ koji su relevantni za konkretan slučaj, kako one utvrđene u presudama MKSJ, tako i standarde zauzete od strane ovog Suda, a koji po ocjeni ovog Vijeća nisu oprečni standardima na koje se odbrana poziva u žalbi.

71. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće ispitujući predmet optužbe pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje u konkretnom

slučaju, te da žalba nije uspješno osporila činjenična utvrđenja iz pobijane presude, nego branilac samo kroz žalbene navode izražava drugačije viđenje činjenica i dokaza, što ukazuje na neosnovanost istih.

V. POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

72. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.

73. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, žalbeno vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja pretresnog vijeća. Time žalbeno vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku nego primjenjuje odgovarajuću pravnu normu na dokaze sadržane u spisu u nedostatku dodatnih dokaza, te mora utvrditi da li je samo uvjereno izvan svake razumne sumnje u činjenično utvrđenje koje odbrana osporava prije nego što potvrdi to činjenično utvrđenje po žalbi.

74. U slučaju kada žalbeno vijeće zaključi da je pretresno vijeće pogriješilo u primijeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće, žalbeno vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, kako je to i propisano članom 314. i 308. ZKP BiH.

B. ŽALBENI NAVODI

75. Odbrana ističe da se na osnovu svih parametara i relevantnih činjenica da zaključiti da optuženi Mustafa Stovrag nije počinio krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, te da nema elemenata bića krivičnog djela. Nadalje, navodi se da radnje koje je optuženi preduzeo ne predstavljaju visok stepen mučenja, kako to nalažu standardi i da nema krivičnog djela, o čemu presuda izvodi pogrešan zaključak i u tom dijelu ne daje obrazloženje, pa je oglašavanjem optuženog krivim za krivično djelo iz člana 144. KZ SFRJ Sud povrijedio odredbe krivičnog zakona iz člana 298. tačka a) ZKP BiH.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

76. Povreda krivičnog zakona u skladu sa članom 298. ZKP BiH sadržana je u tome da sud pravilno utvrđeno činjenično stanje podvodi pod pogrešnu zakonsku odredbu, i to

tako što primjenjuje zakon koji nije mogao primijeniti ili zakon koji je trebao primijeniti, ali je to učinio na pogrešan način. A povreda krivičnog zakona iz odredbe člana 298. tačka a) ZKP BiH postoji kada je u pitanju da li je djelo za koje se optuženi tereti krivično djelo, te se može pojaviti u tri oblika, i to: 1) kao pogrešna ocjena da li djelo, za koje se tereti optuženi predstavlja ili ne predstavlja krivično djelo, 2) kao pogrešna ocjena postojanja, odnosno nepostojanja konstitutivnih obilježja krivičnog djela i 3) kao pogrešna ocjena postojanja ili nepostojanja protivpravnosti.

77. Prije svega, kada je u pitanju primjena materijalnog zakona, Apelaciono vijeće nalazi da je, kako je naprijed navedeno, prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo da je optuženi Mustafa Stovrag, radnjama opisanim u izreci prvostepene presude, kršeći pravila međunarodnog humanitarnog prava, za vrijeme rata i sukoba između Armije RBiH i VRS-a, neutvrđenog dana u drugoj polovini februara 1993. godine, u prostorijama u kojima su se vršila ispitivanja ratnih zarobljenika, na spratu Vojno istražnog zatvora IBOG, koji se nalazio u zgradi bivšeg ZOIL-a u Goraždu, prilikom ispitivanja ratnih zarobljenika VRS-a, oštećenog Branka Mašića, Čede Popovića i Njegoša Mašića od strane pripadnika Službe vojne bezbjednosti (SVB) IBOG-a, ušao u pomenute prostorije, te nakon što je svakog ponaosob pitao ko mu je ubio roditelje, a kada je svaki od imenovanih odgovorio da ne zna, iste fizički zlostovljao nanoseći im na taj način snažnu tjelesnu i duševnu bol i patnje, čime je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ.

78. Cijeneći elemente bića krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika, da djelo počinio mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava, da kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, da djelo počinio mora biti povezano sa ratom, te da počinilac mora narediti ili počiniti djelo, prvostepeno vijeće je utvrdilo ispunjenost svih elemenata na strani optuženog Mustafe Stovraga.

79. Pravilno je prvostepeno vijeće utvrdilo da je optuženi lično preduzetim radnjama, ostvario posljedice koje po intenzitetu i dužini trajanja istih, kao i kombinovanju više različitih radnji izvršenja (oštećeni su trpili tjelesne bolove, i to Branko Mašić usljed udaraca nogom u predjelu vilice prouzrokujući krvarenje i lom nekoliko zuba gornje vilice, odnosno usljed udaraca rukama i nogama po cijelom tijelu, Čedo Popović usljed udaraca gumenom palicom u predjelu lica, glave i ruku, te Njegoš Mašić usljed udaraca nogom u predjelu brade, odnosno usljed udaraca nogama i rukama po svim dijelovima tijela, ponajviše u predjelu glave i grudi, zbog kojih navedena oštećena lica i danas

osjećaju bolove i trpe posljedice u narušenim dijelovima tijela, na koji način je optuženi Mustafa Stovrag direktnim učešćem namjerno nanosio tešku fizičku i psihičku bol i patnje oštećenim Mašićima i Popoviću) dosežu intenzitet odnosno jačinu povrede zbog kojih se mogu kvalifikovati djelom mučenja.

80. Ključno materijalno-pravno pitanje u ovom krivičnom postupku, prema žalbenim navodima odbrane, je da li se ponašanje optuženog prema oštećenim treba kvalifikovati kao „mučenje“ ili eventualno „nečovječno postupanje“ s obzirom na nastupjele posljedice.

81. Naime, u presudi Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u predmetu Velikog vijeća *Bouyid protiv Belgije*, gdje Sud, razmatrajući minimalni prag ozbiljnosti koji mora biti dosegnut da bi neko postupanje moglo biti kvalifikovano kao mučenje, nečovječno ili ponižavajuće ponašanje, utvrdio da svaka neopravdana upotreba sile od strane policijskih službenika prema osobama koje su pod njihovim nadzorom predstavlja ponižavajuće postupanje, čak i kada sama fizička sila (npr. šamar) nije bila tolikog intenziteta da bi ostavila trajne posljedice¹.

82. Apelaciono vijeće je u kontekstu utvrđivanja da li predmetno postupanje optuženog predstavlja nečovječno postupanje i ocjene žalbenih navoda, imalo u vidu i sudsku praksu MKSJ-a², gdje se navodi da je stepen tjelesne ili duševne patnje koji se traži za dokazivanje nečovječnog postupanja ili okrutnog postupanja niži od stepena koji se traži za djelo mučenja.

83. Što se tiče konkretnih „zabranjenih svrha“ kao uslova za krivično djelo mučenja, opis svrhe mučenja naveden u Konvenciji o mučenju takođe predstavlja međunarodno običajno pravo, te su kao takve relevantne pri određivanju konkretnih radnji ovog predmeta kao djela mučanja.

84. Dakle, mučenje se od ostalih oblika zlostavljanja razlikuje po težini tjelesne odnosno duševne boli. U ocjeni težine nekog oblika zlostavljanja valja uzeti u obzir objektivnu težinu nanesene povrede, uključujući prirodu, svrhu i dosljednost počinjenih djela.

---

¹ Bouyid protiv Belgije, zahtjev br. 23380/09, presuda Velikog vijeća od 28. rujna 2015.godine, par. 105-107

² Predmet Naletilić, presuda pretresnog vijeća, paragraf 246, predmet Kvočka, presuda pretresnog vijeća paragraf 161; Predmet Radislav Krstić, presuda pretresnog vijeća od 02.08.2011.godine, paragraf 513

85. Kada su u pitanju radnje fizičkog zlostavljanja oštećenih u konkretnom slučaju, prvostepeno vijeće je pravilno utvrdilo da su dosegle prag snažnog tjelesnog bola i patnje, s obzirom da se radilo o snažnom udaranju gumenom palicom, rukama i nogama po svim dijelovima tijela, pri čemu su oštećeni tokom udaranja ispitivani uz vrijeđanje i psovke, a koje udaranje se nastavilo istim intenzitetom nakon što su oštećeni i dalje ostajali pri stajalištu da im nije poznato ništa o ubistvu najbližih članova porodice optuženog Stovraga, odnosno, zlostavljanje je nastavljano i trajalo je i nakon davanja za optuženog, neželjenog odgovora, uz prijetnje da će ih tući svaki dan dok ne kažu istinu, usljed čega su oštećeni zadobili brojne povrede u predjelu cijelog tijela, posebno, glave, abdomena, grudnog koša, ekstremiteta i leđa, na osnovu čega je prvostepeno vijeće zaključilo da su ispunjeni elementi inkriminisanog mučenja.

86. S tim u vezi, *mens rea* za mučenje proizilazi iz provedenih dokaza, jer je optuženi sam, oštećenim, odnosno, žrtvama namjerno nanosio tešku tjelesnu bol i duševne patnje, sa ciljem zastrašivanja ili radi dobivanja određenih informacija, a nesporno je da je bio službeno lice, odnosno pripadnik MUP RBiH, Stanice javne bezbjednosti (SJB) Goražde, kojim radnjama je postupao protivno pravilima međunarodnog humanitarnog prava, i to na način da je Mustafa Stovrag mučio ratne zarobljenike Vojske Republike Srpske, Branka Mašića, Čedu Popovića i Njegoša Mašića.

87. U pobijanoj presudi se detaljno opisuje da se mučenje ogledalo u tome da je optuženi svjesno i voljno ratnim zarobljenicima nanosio tjelesne povrede, čime im je prouzrokovana snažna fizička i psihička bol i patnja. O težini bola i patnje, prvostepeno vijeće je došlo do zaključka, na osnovu prirode premlaćivanja, odnosno, nanesenih udaraca, kao i na osnovu trajanja premlaćivanja i korištenih sredstava. Iz ponašanja optuženog, prvostepeno vijeće nalazi da je bio svjestan svog činjenja i htio je učinjenje tog djela, odnosno da je bio svjestan činjeničnih okolnosti koje su utvrdile postojanje oružanog sukoba ili status žrtve kao osobe onesposobljene za borbu.

88. Stoga je neosnovan prigovor odbrane u pogledu zainteresiranosti optuženog da sazna informacije o stradanju roditelja i sestre, kao i da je došao u civilnoj odjeći bez namjere da vrši službeno ispitivanje ratnih zarobljenika. Svi ovi elementi razlikuju krivična djela ratnih zločina od krivičnih djela opšteg kriminaliteta, te ne može doći do ekskulpiranja optuženog, čak i da je radnje izvršenja počinio u „afektu“ zbog ubistva njegovih roditelja i sestre, s obzirom da je sa sigurnošću dokazano da je optuženi prešao u nezakonitu zonu postupanja počinivši ratni zločin protiv ratnih zarobljenika sa

dokazanim svim bitnim elementima istog. U tom pogledu, Apelaciono vijeće nalazi da su prigovori odbrane optuženog po ovom osnovu usmjereni isključivo ka apsolutnoj ekskulpaciji istog po osnovu bilo kakvog vida odgovornosti za predmetno krivično djelo. Međutim isto, shodno pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, te okolnostima koje su optuženog nesumnjivo dovele u inkriminisanu zonu, nije moguće.

89. Iz naprijed navedenog proizlazi da prema kvalifikaciji, posljedice prouzrokovane zabranjenom radnjom moraju imati određeni stepen težine da bi predstavljale krivično djelo mučenja. Apelaciono vijeće nalazi da se u konkretnom slučaju radi o graničnoj situaciji, s obzirom da je optuženi po jedan put fizički zlostavljao oštećene, da su oštećeni, kao zaštićena kategorija, imali status ratnih zarobljenika, dakle ne radi se o vulnerabilnoj kategoriji lica kao što su žene, djeca, starci ili bolesni, te je samim tim prag boli i patnje koju mogu podnijeti znatno viši kod zarobljenika. Međutim, kada se ima u vidu da je optuženi nogama, rukama i gumenom palicom tukao oštećene u cilju iznuđivanja informacija o sudbini članova njegove porodice, zbog čega su oštećeni trpili snažnu tjelesnu bol i duševnu patnju, koju na slikovit način opisuje svjedok i oštećeni Čedo Popović kada izjavljuje da je razgovarao sa Branom i Njegošem, s obzirom da su boravili u istoj podrumskoj prostoriji, o tome kako će se objesiti ukoliko se maltretiranje, kojem su bili izloženi, nastavi, jasno govori o njihovom psihičkom stanju, o osjećaju straha i beznađa u datom momentu, kao i povredi ličnog dostojanstva usljed svih radnji koje su prema oštećenim preduzimane.

90. Navodi branioca da oštećeni ne posjeduju medicinsku dokumentaciju o zadobivenim povredama, nisu od odlučnog značaja, pa u tom pogledu Apelaciono vijeće nalazi da je iskaz oštećenog dovoljan osnov za dokazivanje posljedice krivičnog djela. Naime, nije neophodno potrebno da iskaz oštećenog bude potkrijepljen medicinskom dokumentacijom, jer se usljed oružanog sukoba život ne odvija na način na koji bi se inače odvijao u stanju mira, pa nije bilo ni realno za očekivati da će oštećeni potražiti medicinsku pomoć nakon inkriminiranih događaja, kako bi se utvrdila težina njihovih povreda. Ovo Vijeće smatra da je za utvrđivanje posljedica krivičnog djela potrebno ocijeniti osjećaj žrtve zajedno sa objektivnim okolnostima događaja.

91. Dakle, za ovo Vijeće je dovoljan subjektivni opis oštećenih o zadobivenim povredama, koji je cijenjen u vezi sa svim objektivnim okolnostima događaja, tako da medicinska dokumentacija, iako je poželjna, nije neophodno potrebna, jer u većini takvih

slučajeva oštećeni nisu slobodni da prijavljuju policiji šta im se desilo ili da potraže medicinsku pomoć.

92. Cijeneći žalbene navode odbrane u pogledu pravne ocjene krivičnog djela, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće na pravilan način kvalifikovalo radnje izvršenja optuženog kao mučenje ratnih zarobljenika. Iako se u konkretnom slučaju ne može reći da se radi o oglednom primjeru „mučenja“ s obzirom na stepen povreda i način učinjenja djela, jer je u praksi ovog Suda, kao i praksi međunarodnih sudova, bilo težih i zvjerskih primjera zlostavljanja koji su kvalifikovani kao mučenje, i ovo Vijeće smatra da su ispunjeni svi elementi inkriminisanog djela mučenja, a stepen ozbiljnosti povreda i koliko su iste utjecale na dalji normalan i konstruktivan život oštećenih takođe su vrednovane i pri utvrđivanju visine krivičnopravne sankcije.

93. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće radnje optuženog pravilno ocijenilo i u pogledu pravne kvalifikacije, te da je tome prethodila pravilna ocjena provedenih dokaza i pravilno utvrđenje postojanja svih bitnih obilježja navedenog krivičnog djela, što ukazuje da žalbeni navodi branioca nisu osnovano ukazali na povredu krivičnog zakona.

VI. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

94. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnovna, kako to predviđa član 300. ZKP BiH. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da pretresno vijeće nije primijenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će Apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

95. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko

diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima, kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

96. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

97. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je Apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

B. ŽALBENI NAVODI

98. **Tužilaštvo BiH** smatra da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo da je optuženi počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. KZ SFRJ i da je optuženi za ovo krivično djelo odgovoran. Međutim, prilikom odmjeravanja kazne optuženom za navedeno krivično djelo, pogrešno je primijenjena odredba člana 41. KZ SFRJ, tj. pogrešno su primijenjena opšta pravila o odmjeravanju kazne. U tom pogledu ističe da Sud pored utvrđenih olakšavajućih okolnosti, nije našao ni jednu otežavajuću okolnost.

99. S tim u vezi, tužilaštvo dalje navodi da prvostepeno vijeće nije u dovoljnoj mjeri cijeno težinu djela, stepen odgovornosti, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, ponašanje optuženog u vrijeme samog preduzimanja krivičnih radnji.

100. Tužilaštvo nadalje smatra da je kazna izuzetno niska, imajući u vidu teško fizičko zlostavljanje, mučenje i nečovječno postupanje prema ratnim zarobljenicima, koje je

ostavilo ozbiljne posljedice na zarobljenike.

101. Kada je riječ o visini krivičnopravne sankcije, **odbrana** je stava da je optuženom izrečena visoka kazna zatvora. U tom pogledu žalbom se ukazuje da se optuženi tereti za radnje koje je poduzimao u vrijeme rata, kada je bio u lošem psihičkom stanju izazvanom smrću roditelja i sestre, koji su bili nedužni civili, a život su im oduzeli pripadnici VRS, zbog čega je optuženi trpio duševne patnje i bol, te je u međuvremenu teško obolio, dok kod oštećenih nisu utvrđene nikakve teže tjelesne povrede. Stoga je odbrana stava da je sve navedene činjenice prvostepeno vijeće trebalo posebno cijeliti i optuženom izreći blažu kaznu od izrečene, jer bi se i blažom kaznom postigla svrha kažnjavanja. Branilac smatra da ovako previsoko izrečenom kaznom stiče se utisak da je svrha sankcije odnosno kažnjavanja isključivo odmazda prema optuženom.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

102. Nasuprot istaknutim žalbenim prigovorima, Apelaciono vijeće nalazi pravilnom i potpunom argumentaciju iz pobijane presude koja se odnosi na način utvrđivanja i visinu krivičnopravne sankcije optuženom Mustafi Stovragu.

103. Razmatrajući odluku o krivičnopravnoj sankciji u okviru žalbenih navoda, ovo Vijeće je utvrdilo da je prvostepeno vijeće razmotrilo sve okolnosti konkretnog slučaja, kao i sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, te imalo u vidu sve subjektivne i objektivne faktore koji se odnose na krivično djelo i njegovog počinioca, kako to zakon i nalaže.

104. U tom pogledu je prvostepeno vijeće razmotrilo i u presudi obrazložilo stepen krivične odgovornosti optuženog, motiv za izvršenje krivičnog djela, jačinu ugrožavanja, odnosno, povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, te raniji život učinitelja, njegove osobne prilike i držanje nakon učinjenog djela, kao i druge okolnosti vezane za ličnost počinioca.

105. Shodno navedenom, prvostepeno vijeće je u odnosu na optuženog Mustafu Stovraga prije svega imalo u vidu granice kazne propisane zakonom za krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim, odnosno da je za navedeno krivično djelo propisana kazna zatvora u trajanju najmanje 5 (pet) godina.

106. Kod odmjeravanja kazne prvostepeno vijeće je posebno cijenilo okolnosti koje se ogledaju u broju oštećenih koje je optuženi mučio, stepenu njegove krivične odgovornosti u postupanju sa direktnim umišljajem, kao i status optuženog u inkriminisano vrijeme.

107. S tim u vezi, prvostepeno vijeće je od olakšavajućih okolnosti našlo raniji život optuženog Stovraga, činjenicu da do sada nije osuđivan, niti krivično gonjen, da se korektno ponašao za vrijeme trajanja krivičnog postupka, protok vremena od izvršenja krivičnog djela, vid i stepen krivične odgovornosti, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, kao i jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra.

108. S obzirom da nije našlo otežavajuće okolnosti na strani optuženog, prvostepeno vijeće je ocijenilo da navedene olakšavajuće okolnosti, u svojoj sveukupnosti, imaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti, koje opravdavaju ublažavanje kazne ispod zakonom propisanog minimuma, iz kojih razloga je optuženom Stovragu izrečena kazna zatvora u trajanju od tri godine.

109. Prema ocjeni ovog Vijeća radnje optuženog nisu repetitivne prirode, dakle ne radi se o kontinuiranom zlostavljanju oštećenih iz dana u dan od strane optuženog Stovraga, niti je stepen opisanih povreda takve prirode kao u nekim drugim slučajevima „mučenja“ gdje su oštećeni trajno onesposobljeni za normalan i konstruktivan život. Stoga Apelaciono vijeće smatra da kazna optuženom Stovragu u navedenom trajanju nije preblago odmjerena, kako to neosnovano tvrdi tužilaštvo, te da je prvostepeno vijeće cijenilo sve okolnosti konkretnog slučaja koje su od odlučnog značaja za pravilno odmjeravanje sankcije.

110. Prvostepeno vijeće je cijenilo sve olakšavajuće okolnosti pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, te izvelo pravilan zaključak da iste predstavljaju osobito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se svrha kažnjavanja može postići ublaženom kaznom, odnosno kaznom ispod zakonom propisanog minimuma. Shodno tome, Apelaciono vijeće izrečenu kaznu nalazi adekvatnom i primjerenom, a žalbene prigovore odbrane da je kazna zatvora prestrogo odmjerena neosnovanim.

111. Dakle, prema ocjeni Apelacionog vijeća sve okolnosti na strani optuženog, a koje utiču na visinu kazne, su pravilno ocijenjene od strane prvostepenog vijeća, koje je ispravno iskoristilo svoje diskreciono pravo kod valoriziranja istih, zaključujući da

okolnosti koje su uzete u razmatranje u svojoj ukupnosti opravdavaju izrečenu kaznu zatvora u trajanju od tri godine.

112. Cijeneći sve naprijed navedeno, Apelaciono vijeće zaključuje da se sa izrečenom kaznom može postići svrha kažnjavanja, odnosno ciljevi opće i specijalne prevencije. Iz naprijed navedenih razloga, a u pogledu izrečene krivičnopravne sankcije, Apelaciono vijeće je odbilo žalbe tužilaštva i branioca kao neosnovane.

113. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće je u cijelosti odbilo izjavljene žalbe tužilaštva i odbrane, kao neosnovane, te na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, donijelo odluku kao u izreci presude.

ZAPISNIČAR

Pravna savjetnica

Neira Tatlić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Redžib Begić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.